

ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА В РОЗБУДОВІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ Й ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ (ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ)

Олена Кадетова,

здобувач НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

У статті аналізується досвід Республіки Молдова з розбудови національної системи правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності, з метою використання його позитивних наслідків для України. Обґрунтовується доцільність вивчення досвіду Молдови для розбудови вітчизняної системи правової охорони й захисту прав інтелектуальної власності. Наголос робиться на необхідності таких елементів, як політична свобода, законодавча основа, життєво важливі установи, а також культура, заснована на інтелектуальній власності, для існування та розвитку суспільства, орієнтованого на інтелектуальну власність. Підкреслюється, що для виявлення справжньої цінності інтелектуальної власності має існувати відповідне професійне, інституційне, правове середовище тощо.

Досвід Молдови вивчається як через призму національного законодавства, так і через деякі інституційні елементи, що працюють в системі координації своїх зусиль заради досягнення захисту прав інтелектуальної власності. Доводиться доцільність прийняття в Україні Національної стратегії в галузі інтелектуальної власності. Для цього аналізується досвід Молдови, в якій при формуванні аналогічної стратегії діяльність зосереджувалася на базових цілях. Аналізується досягнення таких цілей, зокрема: формування збалансованого законодавства у сфері інтелектуальної власності; зміцнення інституційної основи інтелектуальної власності та проведення інформаційно-просвітницьких кампаній серед громадськості. Аналізуються положення спеціального законодавства у сфері інтелектуальної власності, зокрема й щодо захисту прав інтелектуальної власності. Увазі піддається практика застосування законодавства у процесі забезпечення захисту прав інтелектуальної власності, зокрема і в різних правових аспектах такого захисту. Визначаються орієнтири національної політики з цього приводу. Як приклад успішної координації спільних зусиль органів влади, правовласників і громадськості наводиться діяльність Спостережної комісії за дотриманням прав інтелектуальної власності, що працює в Молдові. Робляться висновки щодо шляхів використання досвіду Республіки Молдова в Україні.

Ключові слова: інтелектуальна власність, захист прав інтелектуальної власності, національна стратегія в галузі інтелектуальної власності

В Україні відбувається процес якісного оформлення національної системи інтелектуальної власності. Пов'язується це, насамперед, з підписанням Угоди про асоціацію України з ЄС, та відповідно — з узятими на себе зобов'язаннями щодо імплементації єв-

ропейських стандартів у сфері правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності до національного правового поля. Крім цього, захист прав інтелектуальної власності обраний як стратегічний вектор розвитку України, що зможе вивести її на значно більш

високі позиції у світових рейтингах інвестиційної привабливості й інноваційного розвитку. Відповідно, дії урядових інституцій у напрямі реформування національного законодавства мають відображати як взяті на себе Україною зобов'язання за підписаними міжнародними угодами, так і стати відбиттям провідних світових, і не лише європейських, стандартів у цій сфері суспільних відносин. У цьому сенсі корисним є вивчення досвіду пострадянських країн, що мали спільне коріння, спільні інституції та правове середовище, та котрі, як і Україна, також обрали європейський шлях розвитку та досягли на ньому позитивних зрушень. У цьому разі мову вести доцільно про такі країни, як Грузія, Молдова тощо. Відповідно, ознайомлення з досвідом цих країн має не лише теоретичний, але й практичний сенс, оскільки дозволяє врахувати в нашій державі ті позитивні напрацювання, що були отримані в процесі реформування національних інституційних структур та законодавства, не повторюючи при цьому помилок.

Отож, темою наукового дослідження цієї публікації став досвід Республіки Молдова з розбудови національної системи охорони та захисту прав інтелектуальної власності.

Потрібно зауважити, що у фаховій літературі, якщо питанням інтелектуальної власності приділяється нині багато уваги (на користь чого слугують роботи представників цивільного, господарського, адміністративного, кримінального права, безпосередньо представників правової школи інтелектуальної власності), то досвіду наших найближчих сусідів (на відміну від вивчення досвіду європейських країн) уваги практично не приділяється. На підтвердження цієї тези можуть слугувати наукові доробки Р. Еннана, І. Коваль, А. Кодинця, О. Кохановської, Н. Кузнецової, В. Луця, Л. Майданик, Р. Майданика, Н. Мироненко, Ю. Носіка, О. Орлюк, М. Потоцького, Р. Стефан-

чука, Є. Харитонова, О. Харитонової та багатьох інших. Значною мірою іноземний досвід, зокрема й частково країн пострадянського простору, висвітлювався в роботах Г. Андрощука, Ю. Капіци, Л. Работягової та ін. Водночас стрімкі новації у сфері інтелектуальної власності як позитивного, так і негативного характеру, впливають на необхідність постійного пошуку шляхів реформування інституційного й організаційного управління національними системами правової охорони інтелектуальної власності, вдосконалення процедур і механізмів захисту прав інтелектуальної власності тощо.

У цьому сенсі можна цілком погодитися з твердженнями, закріпленими в аналітичних матеріалах до слухань зі стратегії розвитку національної системи інтелектуальної власності, що відбулися в жовтні 2014 р. у Комітеті з питань науки і освіти Верховної Ради України. Зокрема, зазначалося, що «структурними елементами будь-якого суспільства, орієнтованого на інтелектуальну власність, виступають політична свобода, законодавча основа, життєво важливі установи, а також культура, заснована на інтелектуальній власності. Для того, щоб виявити цінність інтелектуальної власності для суспільства та реалізувати її повною мірою, має існувати відповідне середовище, у якому ці складові присутні та досконало функціонують. Відсутність будь-якого з них призводить до застою і занепаду економіки, зникнення творчого духу і винахідництва, є причиною нежиттєздатного клімату для бізнесу, втрати його стабільності або надійності» [1]. Саме ці чинники розглядаються професійним середовищем як вихідні положення при розробці національної стратегії розвитку національної системи інтелектуальної власності, що має розглядатися виключно в сукупності політичних, інституційних, технологічних економічних, правових, інноваційних, освітньо-науко-

вих і культурологічних складових. При цьому, зрозуміло, значна увага має відводитися процесу якісного оновлення національного законодавства, що має оперативно реагувати на виклики внутрішнього та зовнішнього характеру. Серед принципів, на яких має будуватися національне законодавство у сфері інтелектуальної власності, потрібно назвати принципи законності, справедливості, доцільності, ефективності, чіткої ієрархії правових норм, повноти регулювання суспільних відносин, наявності закладених механізмів, які забезпечують право-реалізацію гарантованих прав на об'єкти інтелектуальної власності та якісний, ефективний і своєчасний захист таких прав.

Окремим напрямом реформування національної системи правової охорони й захисту прав інтелектуальної власності має стати інституційне оновлення цієї системи. Адже держава має виконувати свої функції з правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності, зокрема наявністю професійних інституцій, що беруть участь у забезпеченні таких процесів. Це стосується як національних патентних відомств, так й інших урядових органів, чия діяльність безпосередньо чи опосередковано пов'язана з інтелектуальною власністю, інноваційною, науковою діяльністю, освітою тощо. Крім цього має бути забезпечено реалізацію охоронної функції права у сфері інтелектуальної власності, для чого мають бути сформовані й активно співпрацювати правоохоронні, судові, митні органи, в яких відповідні підрозділи спеціалізуються саме на питаннях інтелектуальної власності.

У цьому сенсі значну цікавість для України має становити досвід Республіки Молдова в галузі забезпечення поваги до інтелектуальної власності, зокрема за допомогою інформаційно-просвітницької кампанії серед державних органів та молоді. Зазначений

документ був представлений до ВОІВ у 2015 р. [2]. У документі описується суттєвий прогрес, досягнутий Молдовою при виконанні Національної стратегії в галузі інтелектуальної власності. Діяльність була зосереджена на досягненні трьох цілей: формування збалансованого законодавства у сфері інтелектуальної власності; зміцнення інституційної основи інтелектуальної власності та проведення інформаційно-просвітницьких кампаній серед громадськості.

Оскільки Молдова, як і Україна, рухається в євроінтеграційному напрямі, а тому виробляє у себе документи аналітичного та стратегічного бачення, у 2012 р. у країні була прийнята Національна стратегія в галузі інтелектуальної власності на період до 2020 р. [3], допомогу в розробці якої надала ВОІВ. До стратегії додавався план дій, розрахований на 3 роки, який містив понад 100 заходів, 30 з яких були пов'язані зі стратегічною метою «Запобігання контрафакції та піратству і боротьба з ними». У процесі підготовки наступного 3-річного плану дій були підбиті підсумки виконаної роботи, внаслідок чого було продемонстровано, що лише 2 заходи, передбачені першим планом дій, не були виконані. Зрозуміло, що це гарний показник. Також за минулі роки були розроблені конкретні законодавчі акти по кожному об'єкту права інтелектуальної власності, при цьому кожен з таких законодавчих актів містить окрему главу, присвячену захисту прав інтелектуальної власності.

Зокрема, серед основних спеціальних законів у сфері інтелектуальної власності, потрібно назвати такі закони Республіки Молдова:

- «Про охорону нових сортів рослин» від 29.02.2008 р. № 39 (зі змінами, внесеними згідно із Законом від 13.04.2012 р. № 85 «Про внесення змін і доповнень до окремих законодавчих актів» та Законом від 25.07.2014 р. № 173);

- «Про конкуренцію» від 11.07.2012 р. № 183 (зі змінами, внесеними Законом Республіки Молдови від 02.08.2013 р. № 174 «Про внесення змін і доповнень до окремих законодавчих актів»);
- «Про охорону товарних знаків» від 29.02.2008 р. № 38-XVI (зі змінами, внесеними згідно із законом Республіки Молдови від 23.02.2012 р. № 20 «Про внесення змін і доповнень до Закону» Про охорону товарних знаків»);
- «Про розповсюдження примірників творів та фонограм» від 14.11.2002 р. № 1459-XV (зі змінами, внесеними згідно із Законом Республіки Молдови від 17.05.2012 р. № 111 «Про внесення змін і доповнень до окремих законодавчих актів»);
- «Про комерційну таємницю» № 171 від 06.07.1994 р. (зі змінами, внесеними Законом № 111 від 17.05.2012 р. «Про внесення змін і доповнень до окремих законодавчих актів»);
- «Про авторське право і суміжні права» від 02.07.2010 р. № 139;
- «Про народні художні промисли» від 20.03.2003 р. № 135 (зі змінами, внесеними згідно з Законом Республіки Молдови від 04.06.2010 р. № 109 «Про внесення змін і доповнень до окремих законодавчих актів»);
- «Про охорону винаходів» від 07.03.2008 р. № 50-XVI;
- «Про охорону топологій інтегральних мікросхем» від 29.10.1999 р. № 655-XIV;
- «Про охорону промислових зразків і корисних моделей» від 12.07.2007 р. № 161-XVI тощо.

Водночас у Молдові, як і в Україні, регулювання сфери суспільних відносин, пов'язаної з інтелектуальною, творчою діяльністю та інтелектуальною власністю, відбувається в комплексному плані, включаючи Конституцію Республіки Молдова, кодифіко-

вані акти, а також численне законодавство з питань культури, освіти, науки, інформаційної діяльності, економічних відносин тощо.

Аналіз змісту законодавчих актів, які стосуються правового регулювання деяких об'єктів права інтелектуальної власності, свідчить про подібність підходів до такого регулювання, прийнятих і в Україні. Зазначені підходи в Україні впливають з цивільно-правової природи об'єктів інтелектуальної власності. Адже об'єкти інтелектуальної власності набувають правової охорони шляхом проведення відповідних реєстраційних процедур (за умови їх обов'язковості). Значною мірою подібними є й підходи щодо захисту прав інтелектуальної власності. При цьому положення щодо захисту прав інтелектуальної власності закріплено в кожному законі, що стосується деяких об'єктів права інтелектуальної власності.

Як приклад можна навести Закон Республіки Молдова «Про охорону товарних знаків» від 29.02.2008 р. № 38-XVI (зі змінами) [4]. Питання захисту там регулюються у главі VI, присвяченій забезпеченню дотримання прав. Зокрема, відповідно до ст. 61 «Захист прав» будь-яка фізична чи юридична особа, а також інші зацікавлені особи, які мають претензії щодо використання товарного знака, зареєстрованого або поданого на реєстрацію, має право звернутися до судової інстанції за захистом своїх прав і законних інтересів. Ініціаторами подання позову про порушення виключних прав або законних інтересів, які впливають з них, можуть бути, по-перше, власник товарного знака, по-друге, будь-яка особа, що має право використовувати зареєстрований товарний знак, зокрема ліцензіати, і по-третє, інші фізичні або юридичні особи, які представляють правовласника. При цьому особа, чії права порушені, може звернутися в судову інстанцію за захистом своїх прав протягом строку по-

зовної давності, встановленого згідно з законом та становить не менше ніж 3 роки.

Повертаючись до ситуації у сфері інтелектуальної власності, потрібно підкреслити, що загалом у Республіці Молдова процедури охорони та захисту прав інтелектуальної власності після тривалого реформування, що проходило протягом попереднього десятиріччя, стали доступними правовласникам, які можуть вимагати застосування засобів правового захисту, зокрема й корективних та альтернативних заходів та публікацію повідомлень. Слід також зазначити, що, крім цивільних та адміністративних способів захисту, питанням захисту прав інтелектуальної власності присвячено й положення кримінального законодавства. Зокрема, у Кримінальному кодексі Республіки Молдова передбачено три види порушень інтелектуальної власності. Застосовуються такі покарання: штраф у розмірі до 10 000 дол. США, громадські роботи тривалістю до 240 годин, припинення діяльності компанії чи тюремне ув'язнення на строк від 3 до 5 років.

Загалом в Республіці Молдова нині створена сучасна збалансована правова система, що не тільки забезпечує правовласників правовими інструментами для захисту їхніх прав, але також дозволяє державним органам застосовувати законні заходи втручання, зокрема процедури *ex officio*.

Значна увага при цьому приділялася питанням формування компетентних органів і зміцнення їхнього інституційного потенціалу. Попри те, що створення спеціалізованих підрозділів із захисту прав інтелектуальної власності в межах відповідних державних органів потребувало 10 років, нині в рамках митної служби, поліції та прокуратури діють спеціалізовані підрозділи, основне завдання яких полягає в боротьбі з контрафакцією та піратством. Крім цього, спеціалізовані відділи були створені в межах їхніх відповідних територіальних підрозділів.

Охорона прав інтелектуальної власності на внутрішньому ринку забезпечується спеціалізованими підрозділами поліції та прокуратури, основні обов'язки яких передбачають: запобігання контрафакції та піратства, збір інформації, притягнення до відповідальності і застосування покарань. Кримінальні справи направляються на розгляд судів. Завдяки вжитим заходам було налагоджено дієве співробітництво, з одного боку, між органами поліції та, з другого боку, правовласниками та їх об'єднаннями.

Також у Республіці Молдова захист прав інтелектуальної власності може дуже ефективно здійснюватися на кордонах. Шляхом подання заявки в режимі онлайн і без будь-яких додаткових формальностей правовласники користуються захистом їхніх прав на кордонах без необхідності сплати будь-яких мит або зборів. Працівники митної служби мають доступ до систем інформації про ризики й офіційних баз даних Національного відомства інтелектуальної власності та зобов'язані припиняти митне очищення, а також надавати правовласникам можливість порушення судових розглядів за наявності підозри у тому, що товари є контрафактними. Такий механізм широко використовується іноземними правовласниками.

Позитивним кроком у цьому для України є те, що в найближчому майбутньому планується з'єднати інформаційні системи митних органів Республіки Молдова, Румунії та України з метою подальшого запобігання торгівлі контрафактними товарами.

Досить плідно у країні налагоджено координацію та співпрацю між різними інституціями з метою покращення охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Як приклад можна навести діяльність Національної комісії з інтелектуальної власності (далі — Комісія) [5], створеної як урядовий консультативний орган, з метою координації та забезпечення взаємодії

міністерств та інших центральних адміністративних органів і правовласників інтелектуальної власності, а також роботи зі зміцнення національних прав на інтелектуальну власність, боротьби з порушеннями права інтелектуальної власності й запобігання їм, боротьби з піратством та контрафакцією в Молдові.

Серед принципів, на яких працює Комісія, доцільно виділити [6]:

- співпраця державних органів та власників місцевих, державних та приватних прав інтелектуальної власності щодо планування, розробки та реалізації заходів по боротьбі з порушеннями, та запобігання їм у цій галузі; зміцнення та розвитку захисту інтелектуальної власності;
- встановлення відносин між органами, що займаються співробітництвом, на основі сумісності, довіри, відкритого й частого спілкування;
- громадські засідання Комісії та прийняття рішень в рамках широкого консультативного обговорення та забезпечення механізмів реалізації;
- навчання представників приватного сектору, власників прав інтелектуальної власності, експертів тощо;
- активне інформування щодо ролі інтелектуальної власності всіх зацікавлених сторін;
- забезпечення прозорості, ясності та доступності інформації про діяльність Комісії.

Цікавим для України може виявитися й досвід діяльності Спостережної комісії за дотриманням прав інтелектуальної власності, що працює в Молдові [7]. Зокрема, коли правовласники вважають, що їхні права були порушені, вони можуть вдатися до допомоги судової системи, направивши позов до окружного суду, рішення якого може бути оскаржене в чотирьох апеляційних судах і у Верховному Суді. Щорічно судовими органами розгля-

дається понад 100 справ про порушення прав інтелектуальної власності, а розгляд справи в суді триває близько року. Нагляд за цим процесом здійснює Спостережна комісія за дотриманням прав інтелектуальної власності (Спостережна комісія). На основі проведеного Спостережною комісією щорічного аналізу за підсумками можна стверджувати, що в Молдові створена судова система, в основу якої покладено принципи точності й законності.

Така Спостережна комісія була заснована в 2010 р. Основою для її створення стали рекомендації європейських експертів, які оцінили ситуацію з правовою охороною та захистом прав інтелектуальної власності в Молдові та виявили, що: державні органи, задіяні у процесі захисту прав інтелектуальної власності, не достатньо співпрацюють один з одним; суспільство недостатньо інформоване про важливість інтелектуальної власності в економічному розвитку країни та, як наслідок, не бажає звертати увагу на питання, пов'язані з контрафакцією і піратством; дані щодо порушень прав інтелектуальної власності різноманітні чи взагалі відсутні.

Нині членами Спостережної комісії є представники державних органів, правовласників і недержавних об'єднань інтелектуальної власності. Невелика група експертів збирає та аналізує дані з метою сприяння співпраці між відповідними державними органами та слугує форумом для обговорень між експертами, державними органами та правовласниками. Наприклад, останнє питання, що розглядалося в такому форматі, стосувалося процедури знищення контрафактних товарів. Крім цього, на Спостережну комісію покладені освітні, інформаційні та роз'яснювальні функції.

Спостережна комісія щорічно публікує Національний звіт про захист прав інтелектуальної власності в Республіці Молдова, що містить детальний аналіз стану справ з контрафакці-

єю та піратством, статистичну інформацію, прогнози й рекомендації. Ще одним завданням Спостережної комісії є створення інформаційної системи для обміну даними між певними органами. Щодо завдання запобігання контрафакції та піратству й боротьби з ними така система надасть державним органам можливість більш ефективно координувати їхні дії і спростити взаємодію з правовласниками в режимі онлайн.

Необхідно зазначити, що наведені вище напрями та приклади успішної діяльності національних служб і відомств у сфері захисту прав інтелектуальної власності є надзвичайно корисними для України та мають бути взяті до уваги у процесі розробки Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні до 2020 р., а також під час удосконалення чинного законодавства й розбудови державного апарату, діяльність підрозділів якого має бути професійно спрямована на захист прав інтелектуальної власності. Крім

цього, цікавий досвід створення та діяльності Спостережної комісії за дотриманням прав інтелектуальної власності, аналог якої обов'язково варто створити в Україні.

Загалом позитивні наслідки реалізації поставлених цілей у сфері захисту прав інтелектуальної власності на рівні національних політик становлять значний інтерес для України, що нині здійснює реформування національного законодавства у сфері правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності, розробку національної стратегії, розбудову державного кваліфікованого апарату, а також спрямовує свої зусилля на відродження поваги до прав інтелектуальної власності. ♦

Список використаних джерел

1. *Інтелектуальна власність в Україні. Стан та концептуальні засади розвитку* : Інформаційно-аналітична довідка до слухань Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти на тему від 15.10.2014 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=61821&cat_id=61640.
2. *The Experience of the Republic of Moldova in Building Respect for Intellectual Property, in particular through Education Campaigns Designed for Public Authorities and Young People Advisory Committee on Enforcement Tenth Session Geneva, November 23–25, 2015* [Electronic resource]. — Access mode : http://www.wipo.int/edocs/mdocs/enforcement/en/wipo_ace_10/wipo_ace_10_10.pdf.
3. *Постановление Правительства Республики Молдова от 22.11.2012 г. № 880 о Национальной стратегии в области интеллектуальной собственности до 2020 г.* [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=345660&lang=2>.
4. *Закон Республики Молдова «Об охране товарных знаков» от 29.02.2008 г. № 38-XVI (с изменениями, внесенными согласно Закону от 23.02.2012 г. № 20)* [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/mo/md/md069mo.pdf>.
5. *Hotărârile Guvernului 489/29.03.2008 Hotărîre cu privire la Comisia națională pentru proprietatea intelectuală // Monitorul Oficial 72- 73/476. — 08.04.2008.*

6. *Regulamentul Comisiei naționale pentru proprietatea intelectuală [Electronic resource]. — Access mode : http://www.agepi.md/sites/default/files/2015/10/r_national_committee_.pdf.*
7. *IP Observatory of the Republic of Moldova [Electronic resource]. — Access mode : <http://agepi.gov.md/en/services/ip-observatory>.*

Надійшла до редакції 24.11.2015 р.

Кадетова Е. Опыт Республики Молдова в развитии национальной системы правовой охраны и защиты прав интеллектуальной собственности и пути его применения в Украине (гражданско-правовые аспекты). В статье анализируется опыт Республики Молдова в развитии национальной системы правовой охраны и защиты прав интеллектуальной собственности с целью использования его положительных результатов для Украины. Обосновывается целесообразность изучения опыта Молдовы для развития отечественной системы правовой охраны и защиты прав интеллектуальной собственности. Упор делается на необходимости таких элементов, как политическая свобода, законодательная основа, жизненно важные учреждения, а также культура, основанная на интеллектуальной собственности, для существования и развития общества, ориентированного на интеллектуальную собственность. Подчеркивается, что для выявления истинной ценности интеллектуальной собственности необходима соответствующая профессиональная, институциональная, правовая среда и т.д.

Опыт Молдовы изучается как сквозь призму национального законодательства, так и через некоторые институциональные элементы, работающие в системе координации своих усилий ради достижения защиты прав интеллектуальной собственности. Обосновывается целесообразность принятия в Украине Национальной стратегии в области интеллектуальной собственности. Для этого анализируется опыт Молдовы, в которой при формировании аналогичной стратегии деятельности сосредоточились на базовых целях. Анализируется достижения данных целей, в частности: формирование сбалансированного законодательства в сфере интеллектуальной собственности; укрепление институциональной основы интеллектуальной собственности и проведение информационно-просветительских кампаний среди общественности. Анализируются положения специального законодательства в сфере интеллектуальной собственности, в том числе в части защиты прав интеллектуальной собственности. Внимание подвергается практика применения законодательства в процессе обеспечения защиты прав интеллектуальной собственности, в том числе в различных правовых аспектах такой защиты. Определяются ориентиры национальной политики в этом направлении. В качестве примера успешной координации совместных усилий органов власти, правообладателей и общественности приводится деятельность Наблюдательного комиссии за соблюдением прав интеллектуальной собственности, работающей в Молдове. Делаются выводы о путях использования опыта Республики Молдова в Украине.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, защита прав интеллектуальной собственности, национальная стратегия в сфере интеллектуальной собственности

Kadyetova O. The experience of the Republic of Moldova in building of the national system of legal protection and defense of intellectual property rights and the ways of its application in Ukraine (civil aspects). The article analyzes the experience of the Republic of Moldova in building of a national system of legal protection and defense of intellectual property rights in order to use its positive consequences for Ukraine. Usefulness of studying of experience of Moldova for building of the national system of

legal protection and defense of intellectual property rights is substantiated. An emphasis is placed on the need for such elements as political freedom, the legislative framework, vital institutions and culture based on intellectual property, the existence and development of society oriented on intellectual property. It is emphasized that to detect the true value of intellectual property must also be the professional, institutional, legal environment etc.

Experience of Moldova is studied both through the prism of national legislation and some institutional elements working in the system of coordination of their efforts to achieve the defense of intellectual property rights. It is proved the usefulness of the adoption in Ukraine of the National Strategy in the field of intellectual property. For this aim the experience of Moldova, in which when forming similar strategy activity focused on basic purposes is analyzed. The author analyzed the achievement of such goals, including: forming a balanced legislation in the field of intellectual property; strengthening the institutional framework of intellectual property and conducting information-education campaigns among the public. The position of special legislation in a field of intellectual property including in part of defense of intellectual property is analyzed. Attention was addressed to the practice of application of law in the process of providing of defense of intellectual property rights, including various legal aspects such defense. National policy orientations in this area are determined. As an example of successful coordination of joint efforts of the authorities, rights holders and the public the activities of the Supervisory Committee over compliance of rights of intellectual property, that is working in Moldova are given. Conclusions are done about the ways of using the experience of Republic of Moldova in Ukraine.

Key words: intellectual property, defense of intellectual property rights, a national strategy in the field of intellectual property

ДО ВІДОМА

Вартість передплати на 2016 рік у грн					
	Індекс	2 міс.	4 міс.	6 міс.	12 міс.
Фізичні та юридичні особи	23594	35	70	105	210

2016 Subscription prices in UAH					
	Index	2 months	4 months	6 months	12 months
Individuals and legal bodies	23594	35	70	105	210